

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту історії, права
та міжнародних відносин

Ю.В. Подрез

«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

Погоджено науково-методичною
комісією ІН інституту історії, права
та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.
Голова: Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Адміністративне право
Викладач	Апаров Андрій Миколайович, д.ю.н., професор
Профайл викладача	https://law.sspu.edu.ua/media/attachments/2021/02/12/aparov2.pdf
Конт. тел.	+38 095 260 11 88
E-mail:	atorney@i.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/index.php?categoryid=74
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є суспільні відносини, що виникають у сфері державного управління в процесі здійснення виконавчої і розпорядної діяльності органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Міждисциплінарні зв'язки: наука адміністративного права базується на фундаментальних розробках теорії та історії держави і права. Вона тісно пов'язана з теоретичними походженнями таких суміжних юридичних наук, як: конституційне право, цивільне право, кримінальне право, кримінальний процес, трудове право, земельне право, господарське право та інші.

Мета і завдання дисципліни

Загальною метою викладання та вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне право» є засвоєння студентами понятійно-термінологічного апарату та основних положень дисципліни, що пропонується до вивчення, а також умінь розвивати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації у відповідності до положень чинного законодавства.

Основні завдання:

- надати студентам теоретичні знання щодо правового регулювання суспільних відносин нормами адміністративного права та нормами національного законодавства України, а також деяких інших держав;

- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні способи реалізації (використання/застосування) адміністративно-правових норм, а також основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту порушених прав, свобод та інтересів у відповідній сфері;

- навчити студентів застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери адміністративних правовідносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 8.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 9.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 15.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **фахових компетентностей** спеціальності:

- СК 2.** Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.
- СК 3.** Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- СК 7.** Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК 8.** Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- СК 9.** Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів.
- СК 11.** Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.
- СК 12.** Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.
- СК 13.** Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- СК 14.** Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК 15.** Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
- СК 16.** Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність

розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни «Адміністративне право»

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
	150 годин
лекції	26
практичні заняття/ семінарські	28
консультації	2
самостійна робота	94

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/ годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/ вибіркова
2023/2024	3	5-й	5 кредитів 150 год.	2	Екзамен	Обов'язкова

Результати навчання

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 18. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 19. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 20. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 21. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 24. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Тематичний план вивчення дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Вступ до адміністративного права

Тема 2. Джерела (форми) адміністративного права. Адміністративне законодавство

Тема 3. Адміністративні правовідносини та публічне адміністрування

Тема 4. Суб'єктний склад адміністративного права

Тема 5. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права

Тема 6. Правовий статус суб'єктів публічного адміністрування

Тема 7. Інструменти публічного адміністрування

Тема 8. Адміністративні послуги та адміністративні договори

Модуль 2

Тема 9. Адміністративні процедури та адміністративні провадження

Тема 10. Захист прав, свобод і законних інтересів приватних осіб у сфері адміністративного права

Тема 11. Адміністративно-правова відповідальність

Тема 12. Основи адміністративного процесу

Тема 13. Адміністративне управління у сфері економіки

Тема 14. Адміністративне управління соціально-культурною сферою

Тема 15. Адміністративне управління адміністративно-політичною сферою

Політика дисципліни

У процесі організації навчання застосовуються різні способи передачі і сприйняття навчальної інформації, зокрема:

- словесні (лекція, консультація, пояснення, бесіда);
- наочні (презентація, демонстрація);

- практичні (семінарське заняття; різного роду правові завдання, задачі, тести, доповіді, реферати, презентації, ділові ігри тощо).

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно. Зокрема: здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання, тести, есе), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти.

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання.

Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком консультацій викладача).

У межах курсу передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ імені А.С. Макаренка.

Академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Факти порушення особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка виносяться на розгляд Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Університету, він може звернутися за консультацією до Комісії.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточне тестування та самостійна робота		Контроль/Екзамен	Сума
Модуль № 1	Модуль № 2		
35	40	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
2. Земельний кодекс України.
3. Водний кодекс України.
4. Лісовий кодекс України.
5. Кодекс України про надра.
6. Кодекс адміністративного судочинства України.
7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Літературні джерела:

1. Адміністративне право : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти. Вид. 6-те, допов. та перероб. З опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. Харків : Право, 2021. 196 с.
2. Адміністративне право України: підручник / І.Л. Бородін. Київ: Алерта, 2019. – 548 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
4. Біла-Тіунова Л.Р. Публічна служба. Навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання). Одеса : ОЮА, 2019.
5. Бурбика М.М., Солонар А.В., Янішевська К.Д. Адміністративне право України. Навчальний посібник. Суми: Мрія, 2015. 358 с.
6. Галуцько В.В., Армаш Н.О., Діхтієвський П.І. та ін. Адміністративне право: повний курс. Підручник. Херсон : Олді-Плюс, 2018. 446 с.

7. Ківалов С.В., Біла-Тіунова Л.Р., Білоус-Осінь Т.І. Адміністративне право. Навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). Одеса: ОЮА, 2019.

8. Коломоець Т.О., Гулевська Г.Ю. Адміністративне право України: навчальний посібник. Київ: Істина, 2008. 2016 с.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. <http://zakon4.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. <http://www.me.gov.ua/>
5. <https://minjust.gov.ua/>
6. <http://www.minfin.gov.ua/>
7. <http://mfa.gov.ua/>
8. <http://www.dkrp.gov.ua/>
9. <http://www.ucci.org.ua/>
10. <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>
11. <http://www.scourt.gov.ua/>
12. <http://court.gov.ua/>
13. <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
14. <https://boi.org.ua/>